

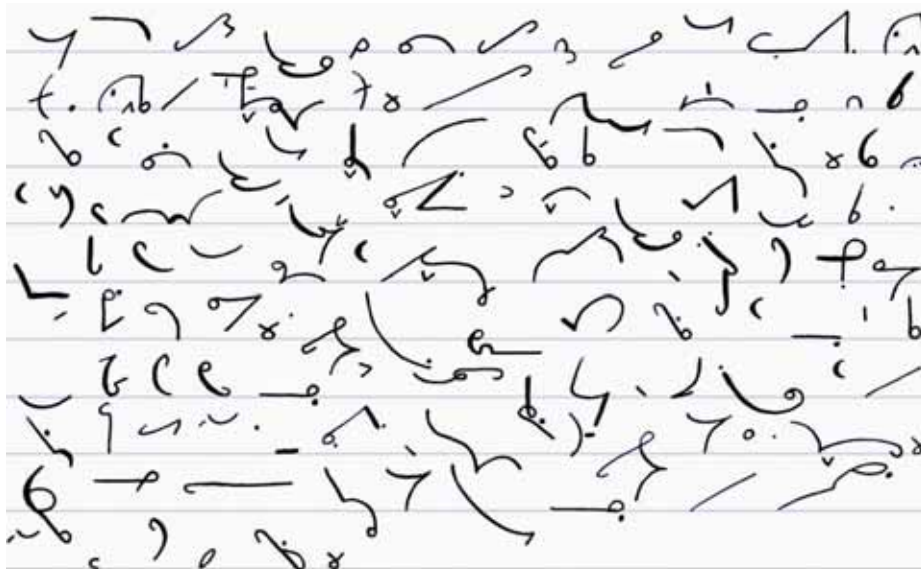
KLUB TVORIVOSTI (9)

Informácie – základ inšpirácií

■ Na začiatku júla sa školákom iste zdalo úžasné, že majú pred sebou dva letné mesiace, ktoré však veľmi rýchlo utiekli. Keď som sa kedysi spýtal, *prečo aj napriek tomu, že nasledujú po sebe, majú júl a august 31 dní*, dostal som nádhernú odpoveď jednej maličkaj druháčky: *No predsa, aby boli dlhšie prázdniny.*

● Ako dobre počúvať

Nový školský rok prináša so sebou nový výklad učiva pre žiakov, prednášky pre študentov či rôzne semináre, konferencie a porady pre nás ostatných. Na všetkých treba pozorne počúvať, aby si z nich človek zapamätal čo najviac. Ponúkam vám preto výber osvedčených odporúčaní, ako **počúvať aktívne a tvorivo**, zhromaždených z literatúry aj vlastných skúseností. **Pripravte** (naladíte) sa na to, čo budete počúvať – veď aj rádio treba naladiť na stanicu, ktorú chcete počúvať. **Zopakujte si**, čo už viete o tom, čo sa chystáte počúvať.

Ukážka stenograficky napísaného textu, foto Beryl Prattová/long-live-pitmans-shorthand.blogspot.sk

Snažte sa, ak je to možné, aspoň zmierniť to, čo vás môže vyrušovať a nedá sa zmeniť. **Sadnite si bližšie k prednášajúce-mu...** často je tam najviac voľných miest. Ak sa dobre sústredíte, prestanete vnímať aj rušivé vplyvy, ktoré sa inak nedajú odstrániť.

Udržujte s prednášajúcim očný kontakt. Vtedy budete informácie prijímať nielen sluchom, ale aj zrakom. Dobrý prednáša-

júci vám vhodnými gestami alebo mimikou (neverbálna komunikácia) bude *zdôrazňovať* to, čo hovorí. Neskôr sa vám stane, že pri spomínaní na nejakú zabudnutú myšlienku si najprv v mysli predstavíte prednášajúceho, jeho gesto a s ním aj myšlienku, ktorú vtedy vyslovil.

Vnímajte obsah myšlienok, a nie ich formu. Snažte si **zapamätať** ich stručnú **podstatu**.

Foto Fotky&Foto

Nedovoľte vášmu mozgu, ktorý je oveľa rýchlejší než ústa najrýchlejšieho prednášateľa, aby súčasne s počúvanou témou paralelne riešil iné problémy. Prednášajúci rozpráva zväčša rýchlosťou 80 až 130 slov za minútu. Človek je však schopný prijímať akustické informácie, ktorých rýchlosť je aj 500 slov za minútu. Toto asi ani jeden prednášajúci (dokonca ani prednášajúca) nedokáže. Najbližšie k tomu majú hipopopí *speváci* a komentátori hokeja (najmä kanadskí), ale aj tí sú ešte dosť ďaleko od spomínaných čísel. Pred desaťročiami urobili vedci pokusy, pri ktorých sa zo zaznamenaného zvuku vybrali iba *akustické rečové vzorky*. Tak sa podarilo zvýšiť rýchlosť zvukového záznamu pri zachovaní zrozumiteľnosti.

Rozmýšľajte o tom, čo počúvate. Práve rozdiel v rýchlosti odovzdávania a prijímania informácií treba využiť na rozmýšľanie o tom, čo prednášajúci hovorí. Spájajte prijímané informácie s tými, ktoré ste už o danej téme vedeli. Kombinujte ich, hľadajte nové súvislosti. **Počúvajte a tvorte.**

Niekoľko dobrých myšlienok v správnych súvislostiach vám pomôže viac, ako keby ste si zapamätali hromady slov a čísel. Niekedy je výhodnejšie namiesto presných číselných či slovných údajov **uvedomiť si grafický priebeh** krivky, ktorá ich obsahovo charakterizuje.

Buďte prístupní aj tomu, čo je v rozpore s vašimi predstavami. Ak máte na danú tému už jasný názor, mozog odmieta prijať informáciu v rozpore s tou, ktorú už raz prijal a *odsúhlasil*. Pritom práve z takých rozporných údajov môžete **vytvoriť nový nápad**.

Nezavrhuje niektoré myšlienky iba preto, že ich prednášajúci nevie odovzdať tak, ako očakávate. Veľmi často totiž vynikajúci odborník, vedec, vynálezca, niekedy aj autor viacerých písomných publikácií je nepresvedčivým, možno dokonca mizerným rečníkom. Hoci môže byť podstata jeho myšlienok jedinečná, forma ich odo-

vzdania býva nepresvedčivá, uspávajúca a niekedy dokonca odpudzujúca.

Opakom vynikajúcich odborníkov a zároveň zlých rečníkov sú priemerní alebo podpriemerní odborníci, ktorí svojím podmaňujúcim až sugestívnym prejavom dokážu vysvetliť a zdôvodniť komplexné technické, ekonomické alebo politické riešenia, ktoré sú v značnom (hoci na prvý pohľad či počutie nezistiteľnom) rozpore s realitou. Najväčšie škody vznikajú vtedy, keď je takýto *rečník* súčasne riadiacim pracovníkom.

Snažte sa aj v nudnej prednáške nájsť niečo užitočné. Môže sa stať, že si po čase spomeniete práve na jedinú **zaujímavú myšlienku z nudnej prednášky** a nebudete si pamätať nič z prednášky plnej samých zaujímavých myšlienok.

Robte si **stručné poznámky** – sú lepšie ako otrocké zapisovanie všetkého, čo počujete – okrem iných výhod sa v nich lepšie hľadá a orientuje.

Prípravte si **otázky** na prípadnú diskusiu. Môžu sa vám zísť, aj keď diskusia nebude. Ak vám v súvislosti s počúvanou témou napadla **vlastná myšlienka**, poznačte si ju. Nespoliehajte sa na pamäť. **Ak neuchoopíš (alebo nepochopíš) myšlienku, ktorá sa ti núka, tá si nájde toho, kto si ju bude viac vážiť.** Zažil som to viackrát... a ľutoval som.

Je lepšie rozsvietiť hoci len malú sviečku, ako preklínať tmu.

Konfucius

účastníkmi.

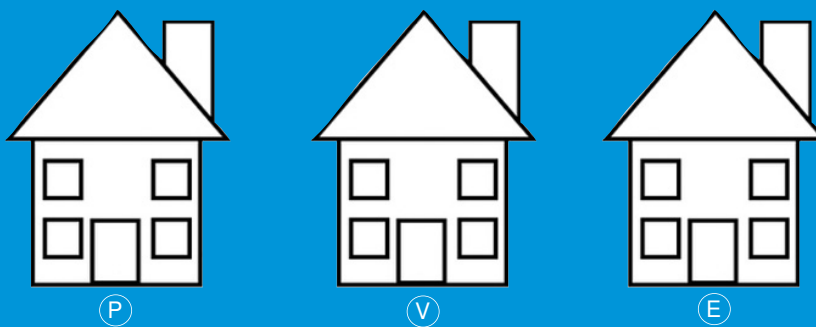
Vytvorte si vlastné **triedenie** zapísaných poznatkov, aby ste ich neskôr vedeli nájsť. Posledná rada sa vám možno bude zdať veľmi **staromódna**. Neuvažovali ste o **výhodách stenografie**? Už pred pár desaťročiami nebol problém si prednášky nahrávať. Problém bol znova ich počúvať. Poznal som významného staručkého odborníka, ktorý dokázal vo svojom zošite neuveriteľne rýchlo nájsť, čo si tam stenograficky zaznamenal. Aj podklady k prihláškam vynálezov mi robil stenograficky.

Ing. Štefan Holakovský

Patentová a známková kancelária GENIUM®

Čo s tromi domami?

V siedmom pokračovaní nášho klubu tvorivosti som vám ponúkol na zamyslenie nasledujúci problém: *Do troch domov máte zaviesť plyn, vodu a elektrinu tak, aby sa čiary znázorňujúce jednotlivé vedenia nepretínali a mohli sa znázorniť ceruzkou na papieri.*

Možno som vás trocha vystrašil, keď som napísal, že podľa istej knihy táto úloha nemá riešenie. Už pri predošlých úlohách som naznačil, že si treba dať **pozor na to, aby sme si zadanie sami nesprísnil**. Po niekoľkých pokusoch ste prišli na to, že posledné vedenie sa nedalo nakresliť tak, aby nepretínalo iné vedenie. Zakázal vám však niekto viesť niektoré vedenie cez dom? Ak si to uvedomíte, nebudete mať problém splniť úlohu podľa zadania. Prišla na to iba Bianka Terjaková z Bardejova, ktorej za to posielame knihu. Keď sme už ukázali, **ako sa riešia neriešiteľné problémy**, skúsme si úlohu ešte sprísniť: *Do troch domov máte zaviesť plyn, vodu a elektrinu tak, aby sa čiary znázorňujúce jednotlivé vedenia nepretínali, neprechádzali iným domom a mohli sa znázorniť ceruzkou na papieri.*

Verím, že prídete na to, ako *obísť*, čo v zadaní vôbec nebolo. Teším sa na vaše nápady a už teraz vám prezradím, že mám pripravené ďalšie sprísnenia zadania.

Vaše odpovede nám zasielajte na adresu: **Quark, Staré grunty 52, 842 44 Bratislava** alebo mejlom na tvorivost@quark.sk do 30. septembra 2014.